DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)
den 6 april 2000 *

I mål C-383/98,

angående en begäran enligt artikel 177 i EG-fördraget (nu artikel 234 EG), från Oberster Gerichtshof (Österrike), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga målet mellan

The Polo/Lauren Company LP

och

PT. Dwidua Langgeng Pratama International Freight Forwarders,

angående tolkningen av rådets förordning (EG) nr 3295/94 av den 22 december 1994 om åtgärder för att förhindra övergång till fri omsättning, export, återexport eller hänförande till ett suspensivt arrangemang av varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor (EGT L 341, s. 8; svensk specialutgåva, område 2, volym 16, s. 77),

* Rättegångsspråk: tyska.

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden L. Sevón samt domarna P. Jann och M. Wathelet (referent),

generaladvokat: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
justitiesekreterare: avdelningsdirektören H.A. Rühl,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

— The Polo/Lauren Company LP, genom advokaten F. Wohlfahrt, Wien,

— Österrikes regering, genom C. Stix-Hackl, Gesandte, förbundsutrikesministeriet, i egenskap av ombud,

— Tysklands regering, genom W.-D. Plessing, Ministerialrat, förbundsekonomiministeriet, och A. Dittrich, Ministerialrat, förbundsjustitieministeriet, båda i egenskap av ombud,

— Frankrikes regering, genom K. Rispal-Bellanger, sous-directeur, utrikesministeriets rättsavdelning, och A. de Bourgoing, chargé de mission, samma avdelning, båda i egenskap av ombud,

— Finlands regering, genom ambassadören H. Rotkirch, chef vid utrikesministeriets rättsavdelning, och juridiska rådgivaren T. Pynnä, samma ministerium, båda i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom J.C. Schieferer och R. Tricot, rättstjänsten, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att muntliga yttranden har avgivits vid förhandlingen den 16 december 1999 av: Frankrikes regering, företrädd av A. Maitrepierre, chargé de mission, utrikesministeriets rättsavdelning, i egenskap av ombud, Finlands regering, företrädd av juridiske rådgivaren E. Bygglin, utrikesministeriet, i egenskap av ombud, och kommissionen, företrädd av J.C. Schieferer,

och efter att den 16 december 1999 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Oberster Gerichtshof har genom beslut av den 29 september 1998, som inkom till domstolen den 26 oktober samma år, i enlighet med artikel 177 i EG-fördraget (nu artikel 234 EG) ställt en fråga om tolkningen av förordning (EG) nr 3295/94 av den 22 december 1994 om åtgärder för att förhindra övergång till fri omsättning, export, återexport eller hänförande till ett suspensivt arrangemang av varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor (EGT L 341, s. 8, svensk specialutgåva, område 2, volym 16, s. 77, nedan kallad förordningen).

2 Denna fråga har uppkommit i en tvist mellan det enligt amerikansk rätt bildade bolaget The Polo/Lauren Company LP (nedan kallat Polo/Lauren) och det enligt indonesisk rätt bildade bolaget PT. Dwidua Langgeng Pratama International Freight Forwarders (nedan kallat Dwidua) efter det att de österrikiska tullmyndigheterna hade kvarhållit T-shirts som misstänktes vara förfalskningar av de varumärken som tillhörde Polo/Lauren.

Gemenskapsrättsliga bestämmelser

3 Förordningen, som har antagits med stöd av bland annat artikel 113 i EG-fördraget (nu artikel 133 EG i ändrad lydelse), syftar enligt andra övervägandet i ingressen till att varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor i så stor utsträckning som möjligt skall hindras från att släppas ut på marknaden, och till att åtgärder för detta ändamål skall vidtas för att effektivt bekämpa denna

olagliga verksamhet, varvid detta syfte också eftersträvas genom åtgärder på internationell nivå enligt samma riktlinjer.

4 Av sjätte övervägandet i ingressen till förordningen framgår nämligen att gemenskapen tar hänsyn till villkoren i GATT-avtalet (allmänna tull- och handelsavtalet) beträffande immaterialrättsliga frågor som berör handel, bland annat med varumärkesförfalskade varor, och särskilt de åtgärder som skall vidtas vid gränsen.

5 Artikel 1.1 i förordningen har följande lydelse:

"Denna förordning skall fastställa:

a) de omständigheter under vilka tullmyndigheterna skall ingripa i fråga om varor som misstänks vara varumärkesförfalskade eller pirattillverkade och som

— införs för fri omsättning, export eller återexport,

— påträffas då kontroll sker av varor som hänförs till ett suspensivt arrangemang enligt artikel 84.1 a i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen eller återexporteras, vilket kräver anmälan,

och

b) de åtgärder som skall vidtas av de behöriga myndigheterna med avseende på dessa varor om det har fastställts att de verkligen är varumärkesförfalskade eller pirattillverkade."

6 Av artikel 84.1 a i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (EGT L 302, s. 1, svensk specialutgåva, område 2, volym 16, s. 4, nedan kallad gemenskapstullkodexen) framgår att då termen

"suspensivt arrangemang" används anses den "i fråga om icke-gemenskapsvaror gälla

— extern transitering,

— lagring i tullager,

— aktiv förädling enligt ett suspensionssystem,

— bearbetning under tullkontroll

och

— temporär import".

7 Av artikel 3 i förordningen framgår att innehavaren av ett varumärke, närstående rättigheter eller en mönsterrätt (nedan kallad rättighetsinnehavaren) kan inge en skriftlig ansökan till den behöriga enheten vid tullmyndigheten om att denna skall ingripa mot de varor som han misstänker vara varumärkesförfalskade eller pirattillverkade. Denna ansökan skall åtföljas av en beskrivning av varorna och av ett bevis på att den sökande är rättighetsinnehavare. I ansökan skall specificeras under hur lång tidsperiod tullmyndigheterna anmodas att ingripa.

8 Av samma bestämmelse följer att rättighetsinnehavaren också måste lämna alla relevanta upplysningar för att göra det möjligt för den behöriga enheten vid tullmyndigheten att fatta ett beslut med fullständig kännedom om fakta, dock utan att dessa upplysningar är ett villkor för att ansökan skall behandlas. Ansökan behandlas därefter av den behöriga enheten, som genast skriftligen skall underrätta den sökande om sitt beslut.

9 Enligt artikel 4 i förordningen kan tullmyndigheten även *ex officio* kvarhålla varor om tullkontoret konstaterar att varorna är förfalskade eller pirattillverkade vid de kontroller som utförs enligt något av de tullförfaranden som avses i artikel 1.1 a i förordningen, innan en ansökan från rättighetsinnehavaren har lämnats in eller bifallits. Samma tullmyndighet kan, enligt gällande lagstiftning i medlemsstaten i fråga, om den vet vem som är rättighetsinnehavare, underrätta

denne om risken för en lagöverträdelse. Tullmyndigheten har i sådant fall rätt att uppskjuta varornas övergång till fri omsättning eller att kvarhålla dem i tre arbetsdagar, så att rättighetsinnehavaren hinner lämna in en ansökan om ingripande enligt artikel 3 i förordningen.

10 I artikel 5 i förordningen föreskrivs att det beslut genom vilket rättighetsinnehavarens ansökan beviljas omedelbart skall överlämnas till de tullkontor i medlemsstaten som antas bli berörda av de varor som i ansökan anges vara varumärkesförfalskade eller pirattillverkade.

11 I artikel 6.1 första stycket i förordningen föreskrivs att om ett tullkontor till vilket beslutet att bevilja en ansökan från rättighetsinnehavaren har överlämnats enligt artikel 5 i förordningen, efter att om så är nödvändigt ha rådgjort med den sökande, finner det klarlagt att varorna motsvarar beskrivningen av de varumärkesförfalskade eller pirattillverkade varorna i detta beslut, skall tullkontoret uppskjuta frigörandet av varorna eller kvarhålla dessa.

12 Av artikel 6.1 andra stycket i förordningen framgår att tullkontoret eller den enhet som behandlade ansökan enligt artikel 3 genast skall underrätta deklaranten och den person som ansökte om ingripande. I enlighet med de nationella bestämmelserna om skydd av persondata, industri- och affärssekretess och yrkesmässig och administrativ konfidentialitet skall det tullkontor eller den enhet som behandlade ansökan på rättighetsinnehavarens begäran underrätta honom om deklarantens namn och adress, och även mottagarens namn och adress om dessa är kända, så att rättighetsinnehavaren kan begära att de behöriga myndigheterna fattar ett beslut i sak.

13 Beslutet att uppskjuta varornas övergång till fri omsättning eller att kvarhålla dessa är tillfälligt. I artikel 7.1 i förordningen anges att om tullkontoret inte inom tio arbetsdagar efter anmälan om att frigörandet har skjutits upp eller att varorna har kvarhållits har underrättats om att ärendet har hänskjutits till den behöriga myndighet som skall fatta beslut i sakfrågan eller om att den vederbörligen bemyndigade myndigheten har vidtagit temporära åtgärder, skall varorna frigöras under förutsättning att alla tullformaliteter har uppfyllts och att kvarhållningen har återtagits. Denna period kan i lämpliga fall förlängas med högst tio arbetsdagar.

14 Förordningen har senare, efter omständigheterna i målet vid den nationella domstolen, ändrats genom rådets förordning (EG) nr 241/1999 av den 25 januari 1999 (EGT L 27, s. 1). Artikel 1.1 a har sedan dess följande lydelse:

"1. I denna förordning fastställs

a) villkoren för ingripande av tullmyndigheterna när varor som misstänks vara sådana varor som anges i punkt 2 a,

— deklareras för fri omsättning, export eller återexport i enlighet med artikel 61 i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen,

— påträffas vid en kontroll av varor som underkastats tullövervakning i enlighet med artikel 37 i förordning (EEG) nr 2913/92, som hänförts till ett suspensivt arrangemang i enlighet med artikel 84.1 a i den förordningen, återexporterats medelst anmälan eller är upplagda i en frizon eller ett frilager i enlighet med artikel 166 i den förordningen."

Tvisten vid den nationella domstolen och den österrikiska lagstiftningen

15 Polo/Lauren, som har sitt säte i New York (Amerikas förenta stater), är innehavare av flera ord- och figurmärken som är registrerade i Österrike och allmänt kända i hela världen.

16 Polo/Lauren har med åberopande av artikel 3.1 i förordningen av de österrikiska tullmyndigheterna utverkat ett beslut enligt vilket tullkontoren åläggs att skjuta upp frigörandet av eller kvarhålla T-shirts med krage som var försedda med bolagets ord- och figurmärken, i den mån det var fråga om varumärkesförfalskade eller pirattillverkade varor.

17 På grundval av nämnda beslut kvarhölls, tills vidare, 633 T-shirts med krage i ett tullager i Linz. Varornas avsändare var Dwidua, Indonesien, och deras mottagare var Olympic — SC, ett bolag etablerat i Polen.

18 Polo/Lauren väckte talan vid Landesgericht Linz och yrkade att Dwidua skulle förbjudas att saluföra dessa varor, som var försedda med Polo/Laurens skyddade ord- och figurmärken, och att Polo/Lauren skulle tillåtas att, på Dwiduas bekostnad, förstöra de T-shirts som tullmyndigheterna hade kvarhållit. Polo/Lauren väckte talan vid den domstolen med motiveringen att de omtvistade varorna tills vidare hade kvarhållits i ett tullager som var beläget inom domkretsen för nämnda domstol.

19 Efter det att Landesgericht Linz emellertid hade förklarat att den saknade territoriell behörighet, vilket beslut Oberlandesgericht Linz, som handlade överklagandet, bekräftade, inkom Polo/Lauren med en talan om revision till Oberster Gerichtshof.

20 Det är enligt Oberster Gerichtshof tveksamt om förordningen skall tillämpas när varor som importeras från ett tredje land tills vidare kvarhålls av ett tullkontor, när de befinner sig under transitering till ett annat tredje land och när den berörde rättighetsinnehavaren dessutom har sitt säte i ett tredje land. Oberster Gerichtshof anser att det på goda grunder kan hävdas att förordningen endast kan tillämpas i situationer där varor kan nå den gemensamma marknaden eller åtminstone kan påverka denna marknad.

21 Oberster Gerichtshof har även understrukit att en konkret åtgärd omfattas av gemenskapsrätten endast om en samlad bedömning av omständigheterna leder till slutsatsen att åtgärden kan hota den fria handeln mellan medlemsstaterna. Oberster Gerichtshof anser följaktligen att det är tveksamt om gemenskapens

institutioner har beslutsbefogenheter, om det kan antas att de faktiska omständigheterna i det aktuella fallet inte påverkar den inre marknaden.

22 Det är mot denna bakgrund som Oberster Gerichtshof har beslutat att förklara målet vilande och att ställa följande tolkningsfråga till domstolen:

"Skall artikel 1 i rådets förordning (EG) nr 3295/94 av den 22 december 1994 om åtgärder för att förhindra övergång till fri omsättning, export, återexport eller hänförande till ett suspensivt arrangemang av varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor (EGT L 341, 1994; svensk specialutgåva, område 2, volym 16, s. 77) tolkas så, att denna förordning även skall tillämpas när varor av det slag som anges i förordningen, vilka befinner sig under transitering från en stat som inte tillhör Europeiska gemenskapen till en annan stat som inte heller tillhör Europeiska gemenskapen, på ansökan av en rättighetsinnehavare, som hävdar att hans rättigheter har kränkts och vars företag har sitt säte i ett tredje land, tills vidare kvarhålls i en medlemsstat av tullmyndigheterna i den staten med stöd av nämnda förordning?"

23 Domstolen konstaterar inledningsvis att det enligt begäran om hänskjutande uppkommer två olika frågor, med hänsyn till den nationella domstolens överväganden, vilka det har erinrats om i punkterna 20 och 21 i denna dom. Den nationella domstolen vill först få klarhet i huruvida förordningen skall tillämpas när varor av det slag som anges i förordningen, vilka importeras från ett tredje land och vilka befinner sig under transitering till ett annat tredje land, på ansökan av ett bolag, som hävdar att de rättigheter som det är innehavare av har kränkts och vars säte är beläget i ett tredje land, tills vidare kvarhålls i en medlemsstat av tullmyndigheterna i den staten med stöd av nämnda förordning. Vid jakande svar önskar den nationella domstolen få veta om det finns en tillräcklig grund för nämnda förordning i EG-fördraget.

Tolkningen av förordningen

24 Den tyska regeringen anser att det följer av lydelsen av artikel 1.1 a i förordningen — som endast syftar till att skydda den inre marknaden — att avsikten att varor skall införas för fri omsättning eller hänföras till ett suspensivt arrangemang inte räcker som grund för att medge ett ingripande av tullmyndigheterna. Bestämmelsen skall inte tillämpas på varor som endast befinner sig under transitering. Denna tolkning bekräftas, enligt den tyska regeringen, av antagandet av förordning nr 241/1999, som bland annat utsträcker skyldigheten att ingripa till att omfatta varor som är upplagda i en frizon eller i ett frilager.

25 Domstolen finner att denna tolkning inte kan godtas.

26 Domstolen konstaterar nämligen att det av artikel 1.1 a i förordningen följer att förordningen skall tillämpas när varor som misstänks vara varumärkesförfalskade eller pirattillverkade påträffas då kontroll sker av varor som hänförs till ett suspensivt arrangemang enligt artikel 84.1 a i gemenskapstullkodexen. Enligt den senare bestämmelsen används termen "suspensivt arrangemang" bland annat i fråga om extern transitering, det vill säga ett tullförfarande som medger befordran från en plats till en annan inom gemenskapens tullområde av icke-gemenskapsvaror utan att dessa varor beläggs med importtullar och andra avgifter enligt gemenskapstullkodexen.

27 Det framgår således uttryckligen att förordningen skall tillämpas på varor som transiteras genom gemenskapens område från ett tredje land till ett annat tredje land. Det har i detta avseende ingen betydelse huruvida rättighetsinnehavaren eller den som träder i dennes ställe har sitt säte i en medlemsstat eller utanför gemenskapen.

28 Domstolen finner att denna tolkning snarare stöds än motsägs av det faktum att förordning nr 241/1999 antogs. Förordning nr 241/1999 är nämligen en logisk följd av förordningen, eftersom den utsträcker de nationella myndigheternas möjligheter att ingripa i fråga om alltfler tullförfaranden.

29 Den fråga som den nationella domstolen har ställt skall mot bakgrund av föregående överväganden besvaras på så sätt att artikel 1 i förordningen skall tolkas så, att den skall tillämpas när varor av det slag som anges i förordningen, vilka importeras från ett tredje land och vilka befinner sig under transitering till ett annat tredje land, tills vidare kvarhålls i en medlemsstat av tullmyndigheterna i den staten med stöd av nämnda förordning, på ansökan av ett bolag, som hävdar att de rättigheter som det är innehavare av har kränkts och vars säte är beläget i ett tredje land.

30 Med hänsyn till att förordningen skall tillämpas i situationer som uppenbarligen inte har något direkt samband med den inre marknaden, skall det prövas huruvida det finns en tillräcklig rättslig grund i EG-fördraget.

Giltigheten av förordningen

31 Domstolen erinrar först om att förordningen grundas på artikel 113 i fördraget, som avser den gemensamma handelspolitiken.

32 I detta hänseende utgör vissa immaterialrättsliga bestämmelser om gränsöverskridande handel en viktig del av reglerna om internationell handel. Domstolen

fastslog i yttrande 1/94 av den 15 november 1994 (REG 1994, s. I-5267; svensk specialutgåva, volym 16), punkt 55, angående en begäran att domstolen skulle yttra sig över huruvida gemenskapen hade exklusiv behörighet att ingå avtalet om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter, inbegripet handel med varumärkesförfalskade varor (känt under namnet TRIPs-avtalet), som har fogats till avtalet om upprättande av Världshandelsorganisationen, att gemenskapens institutioner med stöd av artikel 113 i fördraget självständigt kunde anta sådana åtgärder vid gränsen som syftade till att säkerställa skyddet för immaterialrätter.

33 Gemenskapen var, i enlighet med artikel 113 i fördraget, följaktligen behörig att införa gemensamma regler för bekämpning av förfalskning i ett sådant suspensivt tullförfarande som extern transitering.

34 Extern transitering av icke-gemenskapsvaror är inte ett förfarande som är främmande för den inre marknaden. Det baseras nämligen på en rättslig fiktion. De varor som hänförs till detta förfarande underkastas varken importtullar eller andra handelspolitiska åtgärder, som om de inte hade införts på gemenskapens område. I själva verket importeras de från ett tredje land och transporteras genom en eller flera medlemsstater innan de exporteras till ett annat tredje land. Detta tillvägagångssätt kan i än högre grad ha en direkt inverkan på den inre marknaden, eftersom varumärkesförfalskade varor som hänförs till ett förfarande för extern transitering riskerar att införas på gemenskapens marknad genom bedrägeri, såsom flera regeringar har understrukit såväl i sina skriftliga yttranden som vid förhandlingen.

35 Mot bakgrund av det ovan anförda skall konstateras att det vid prövningen av de frågor som har ställts inte har framkommit någon uppgift som skulle kunna påverka förordningens giltighet.

Rättegångskostnader

36 De kostnader som har förorsakats den finska, den franska, den tyska respektive den österrikiska regeringen samt kommissionen, vilka har inkommit med yttranden till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

— angående de frågor som genom beslut av den 29 september 1998 har ställts av Oberster Gerichtshof — följande dom:

1) **Artikel 1 i rådets förordning (EG) nr 3295/94 av den 22 december 1994 om åtgärder för att förhindra övergång till fri omsättning, export, återexport**

eller hänförande till ett suspensivt arrangemang av varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor skall tolkas så, att den skall tillämpas när varor av det slag som anges i förordning nr 3295/94, vilka importeras från ett tredje land och vilka befinner sig under transitering till ett annat tredje land, tills vidare kvarhålls i en medlemsstat av tullmyndigheterna i den staten med stöd av nämnda förordning, på ansökan av ett bolag, som hävdar att de rättigheter som det är innehavare av har kränkts och vars säte är beläget i ett tredje land.

2) Det har vid prövningen av de frågor som har ställts inte framkommit någon uppgift som skulle kunna påverka giltigheten av förordning nr 3295/94.

Sevón Jann Wathelet

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 6 april 2000.

R. Grass

Justitiesekreterare

L. Sevón

Ordförande på första avdelningen